

KUN. J. PRUNSKIS

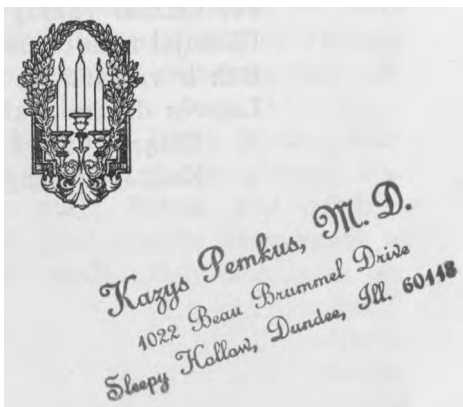
AUŠROS VARTAI

**Faktai, Padavimai, Maldos ir Poezija
Apie Garsiąją Vilniaus Sventovę.**

KUN. J. PRUNSKIS

AUŠROS VARTAI
VILNIUJE

Chicago, Ill.

1949

Neapleiski m s , Motin le,
Kuri neapleidi Aušros Vart .
Mums širdis sopan ias išg l :
Užtark, užtarus mus tiek kart .
 Taip daug gali pas Visagali,
 Užtark varging m s šal .

Per amžius Vilniuj Stebuklingai
Globojai m s t vus ir gynei,
B k ir vaikams j maloninga,
Laisv s dienas gr žink t vynei.
 Užtark, užtark, pas Visagali,
 Kad Jis palengvint m s dali .

I. ISTORIJA AUŠROS VART IR ŠV. PAVEIKSLO

PIRMASIS LIETUVIO ARKIVYSKUPO PAMOKSLAS VILNIUJE

Motina Dievo, Aušros Karaliene!
Vai, kaip to Vilniaus širdis pasiilgo—
Šnabžda senele, maldoj susikaupus.
Li desio ašaros veid , jai vilgo . . .

—P. Vai i nas.

Kai taurusis, švento gyvenimo vyras, Jurgis Matulevičius buvo paskirtas Vilniaus arkivyskupu, ingreso dien (1918 met gruodžio 8 dien , šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje) Vilniaus katedroje sakytį savo pirmą pamokslą taip užbaigė :

—Šventoji Nekaltai Pradėtoji Dievo Motina, kuri Aušros Vartuose švieti ir mus gini ir globoji! Pavedu Tau save ir savo avij . Suteik, kad baigt si karas ir vykt ramyb ! Kad išnykt neapykanta ir sivešpataut visuotin meil ! Sutaikink mus su savo S numi, kad amžinai linksmintum s danguje...”

Nevien lietuvis arkivyskupas su tokiu pasitikėjimu, su tokia meile kalbėjo Aušros Vartų Mariją . Ta šventov yra brangi visai lietuvi tautai. Prie Aušros Vartų laisvėje plauk maldinink minios, gatvėje suklaupusios šventas giesmes giedojo. Pro Auš-

ros Vartus nepra jo nei žydas, nei maskolius kepur s nenusi m s. Aušros Vart Paveiksl is drauge su r t šakel mis puoš lietuvai i maldaknyges, prie Aušros Vart skriejo ir tebeskrieja lietuvi mal dos ir svajon s.

Iš Aušros Vart Marija daug slapt ašar išdžio vino, daug atod si nuramino, daug dygli iš šir dies ištrauk ; o jei kam ir ilg liau pasiliko žaizda ir kan ia krutin j , tai ir ta kent jim siela nekart per Aušros Vart Marijos užtarim , mald vizijose buvo paguodos pragiedruliais nušviesta.

M R A S I R V A R T A I K U R A T S I R A D O K O P L Y I A

—Aušros Vartai Vilniuje su Šv. Mergel s Marijos paveikslu yra vienas domiausi ir svarbiausi istori ni , kult rini ir religini monument ne tik Vilniu je, bet ir visoje Lietuvoje, — taip prof. B. esnys rašo Lietuvos Enciklopedijoje (iš kurios imame žemiau paduodamus faktus).

Aušros Vartai senov je buvo vieni iš t penkeri vart , kurie buvo Vilni supusioje, apsigynimui tar navusioje m ro sienoje. Seniau lietuvi sostin s gyn imasis buvo sukoncentruotas, sutelktas Gedimino pil . Ta iau Europoje siaut jo totoriai. Vilniaus gy ventojams ir visai Lietuvai buvo daug pavoj . Vil niaus miestel nai, jausdami gresianti totori pavo j , praš Lietuvos valdov Aleksandr leisti jiems savo l šomis pastatyti m rus aplink miest , kad jie užtvenkt , sulaikyt totori antpl džius ir pagelb t gintis. Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenk karalius Aleksandras tok leidim dav 1503 met rug-

s jo 6 dien , savo rašte pažym damas, kad Vilni supan iame m re teb t penkeri vartai. Aušros Vartai (tada dar netur j tokio vardo) buvo nurodyti statyti ties Šv. Trejyb s bažny ia. M r ir vartus stat pati Vilniaus savivaldyb , tik darbo pagreitinimui karalius Vilniaus gyventojus buvo atleid s nuo tarnybos kariuomen je. Skub dami miestie iai per metus išved vis m ro sien su ketveriais vartais. Aušros Vartai buvo aukš iausioje ir pavojingiausioje vietoje. V liau tas apsaugos m ras buvo taisomas, vart skai ius didinamas. Kai Lietuva neteko nepriklausomyb s ir pirm kart buvo užimta rus , tuojau po to (1799-1802) maskoliai tas Vilniaus fortifikacijas išgriov , ta iau Aušros Vart , d l jame buvusio stebuklingojo paveikslo, nedr so išgriauti. Taip jie, pataisomi ir atremontuojami, išliko iki m s laik .

Seniau tie vartai dar buvo vadinami Kr vos arba Medinink vartais, nes per juos iš Vilniaus jo kelias tas vietas. Kiti iš lenkiško (Ostra brama) vadino Aštrioji brom , bet dabartiniu metu m s tau-toje nusistov j s pavadinimas — Aušros Vartai.

IŠVAIZDA IR PIRMOS ŽINIOS

Vilniaus miesto vartuose buvo taisyti ir bokštai, dien nakt bud jo sargyba. Aukš iausi —Aušros Vart —angoje Vilniaus Miesto Taryba pakabino Šv. Merge-l s Marijos paveiksl , vaizduojant Dievo Motin su palenkta dešin galva, su kryžmais ant krutin s sud tomis rankomis. Akys kiek nuleistos, lyg stebin-

ios žmones žemai kelyje, pilnos gailestingumo. Vei-
do spalva — gyva, ružava, patsai veidas — kiek pa-
ilgas, ryškus, spinduliuoja šventumu, meile, ramu-
mu. Šv. Mergelis Marijos galva apsupta spindu-
liuojan ia sidabro aureole, su karališku vainiku ant

galvos. Paveikslo
tesimato tik vei-
das ir rankos, o
šiaip visas — pri-
dengtas sidabro
r bu. Tas r bas
— rank darbas,
iškaltas, auksuo-
tas ir papuoštas
gvazdikais, tulp-
mis, chrizantemo-
mis.

Tai vis v les-
ni laik papuo-
šalas. Apie pavei-
kslo pradži piln
ž i n i neturime.
Žinoma, kad nuo
1626 met aplin-
kui Aušros Vart
us prad jo kur-
tis vienuoliai kar-
melitai. Jie pra-
d jo r pintis ir
Aušros Vart Ma-
r i j o s paveikslu,

Aušros Vart altorius

kurs tais laikais dar buvo gerokai apleistas. Vilniaus miesto taryba šio paveikslo glob ir paved karmelitams. Vienas iš j 1707 metais rašydamas apie Aušros Vart Marijos paveiksl , pažym jo:

—D l pradžios ir senumo to stebuklingo paveikslo, iš kur b t atsirad s,... jokios žinios neturime”.

Specialistai iš paveikslo didingumo, iš panaudot - j form paveiksl piešiant, iš rank sud jimo ir galvos palenkimo sp ja, kad tas paveikslas buvo pieštas ne kuriam altoriui, bet kokiam paminklui, kur jisai b t iškeltas aukštai ir matomas iš tolo. Taip, kad apytikriai sp jama, jog paveikslas buvo pieštas po pastatymo Aušros Vart , apie 1520-1530 metus, ir kad jisai buvo pieštas pa iame Vilniuje kokio nors ital dailininko, arba bent žmogaus, kurs buvo mok sis ital dail s mokyklose.

Kai t paveiksl XVI šimtmetyje pa m savo globon vienuoliai karmelitai, ji rado toje pa ioje vietoje, kur ir dabar. Jisai buvo leistas m r , buvo taisytos tokios dures, lyg langin s, kurios paveiksl deng nuo sniego ir lietaus. Prieš paveiksl buvo mažyt aikštel , mažas balkon lis, kuri buvo galima pasiekti kopiant sta iais laiptais. Pamaldieji žmon s jais kopdavo ir uždegdavo žvakut ar lempel . Patys Aušros Vartai buvo Vilniaus miesto nuosavyb .

Nor dami padidinti Aušros Vart Marijos garb , vienuoliai karmelitai 1671 metais pasir pino pastatyti graži medin koply i , kuri buvo išpuošta paveikslais, užrašais. Ir patsai paveikslas buvo papuoštas tuo brangiu sidabro r bu. Septyniolikto šimtmeio pradžioje vienas Petro Didžiojo, maskoli karei-

vis, buvo besik sin s pavogti t sidabro r b , bet buvo sukliudytas.

Medin koply ia tarnavo 44 metus. 1715 metais buvo gaisras, kurio metu koply ia sudeg . Vienuoliai karmelitai iš ugnies išneš Šve iausios Mergel s paveiksl ir ji pad jo prieš did j altori savo bažnyioje. ia tiesiog minios spaud si prie paveikslo, nor damos ji pagarbinti.

Apie 1719 metus buvo pastatyta nauja, m rin Aušros Vart koply ia. Stebuklingasai paveikslas buvo perneštas iškilmingoje procesijoje, kurioje dalyvavo keturi vyskupai, b rys Lietuvos senatori , vienuolijos ir daug tikin i j . Ta m rin koly ia išliko iki m s laik , tik ji pakartotinai buvo pertaisoma: 1829 metais buvo atnaujinta, klasikiniame stiliuje, o kelet met v liau buvo iš kair s pristatyta erdvi galerija, stiklo langais uždengta, kad silpnesnieji tikintieji, neži rint oro atmain , gal t dalyvauti pamaldose, patogiau klausyti Mišias.

Vykdydami savo persekiojim planus rusai 1844 metais uždar karmelit vienuolyn . Šv. Teres s bažny i pa m sta iatikiai, o Aušros Vart koply ia buvo pavesta pasauliniams kunigams. Šie 1927 metais praved pagrindini koply ios remont .

AUŠROS VART MARIJOS STEBUKLINGOJI GLOBA

Jau pernešant paveiksl karmelit pastatyt j medin koly i vienuolis t vas Karolis skelb savo pamoksle stebuklus, vykusius per Aušros Vart Marijos užtarim .

1702 metais lietuviai sunkiai kovėsi su švedais. Lietuvos karininko Antano Novosielskio vadovaujami būriai laimingai atmušo švedus ties Aušros Vartais, ir lietuviai prie paveikslo paaukojo special sidabrini ženkli, atsidkodami Šv. Mergelei Marijai už ypating globą.

Vienuolis Hilarijonas išspausdino 1761 metais apyskaitę apie darbus ir vykius Aušros Vartuose, pažymi, kad tada per paskutinius 90 metų buvo septyniolika dokumentuotų stebuklų, išpažintų priešais.

Gausiai plaukiantieji "votai" (žadai) rodo, kad žmonės minios tik jo Aušros Vartų Marijos paveikslo stebuklingumą, tačiau Bažnyčia dar vis nesiskubino tarti savo žodžio. Tačiau jau 1765 metais buvo giedamos giesmės prieš Aušros Vartų, garbinančių šventojo paveikslo stebuklingumą, o 1773 metais popiežius Klemensas XIV suteikė daug atlydų garbinantiems Aušros Vartų Mariją.

Šalia karmelitų, greit prisidėjo ir vienuoliai, jį žiūtai skleisti Aušros Vartų Švenčiausios Mergelės garbą. Jau pernešant paveikslą medinė koplyčia net 12 Vilniaus akademijos tėvų jį žiūti savo pamokslais garsino Marijos vardą. Keletą metų vėliau Vilniaus akademija pasirinko Aušros Vartų Dievo Motiną savo užtarytoja ir globėja. Dar labiau, po vis Lietuvos ir Lenkijos, Aušros Vartų Marijos garbą paskleidė didieji poetai ir kompozitoriai savo kūriniuose, kaip Slovackis, Syrokomla ir kiti. Garsusis kompozitorius Moniuška sustatė net keturias melodijas Aušros Vartų Marijos litanijai. Aušros Vartų Dievo Motinos garbinimas mąplisti net tarp inteligentijos.

Buvo sudarytos specialios maldaknygos, kuri susstatyme dalyvavo rašytojai Kraševskis, Odynius, Syrokomla. Pora toki maldaknygi buvo išleista net Paryžiuje, kur, po 1863 met sukilimo, buvo susispiet s gausenis lietuvi ir lenk emigrant b rys. Galb t j takoje Paryžiaus Šv. Severino bažny ioje ir atsirado Aušros Vart Dievo Motinos paveikslo kopija, su Lietuvos ir Lenkijos herbais viršuje.

RUSAI K SINOSI ŠVENT J PAVEIKSL PAGLEMŽTI

Prie Aušros Vart suplaukdavo minios žmoniai. Giesm se, kurios skamb jo po vis krašt , Marija buvo garbinama, kaip “didi apgyn ja Gedimino miesto”, “sostin je reziduojan ioji Išminties Skrynia”, “Lietuvos kunigaikštien ”. Lietuv už musius rusus (dar car laikais) tas erzino, ir jie panoro Aušros Vartus uždaryti ir paveiksl išgabenti. Buvo prad ta kelti spaudoje, b k Aušros Vart paveikslas es s atgabentas iš ryt , iš Rusijos, nors tam nebuvo rody m . Lietuvos provoslav metropolitas Siemaška prie savo testamento, rašyto 1860 metais, prid jo laišk carui, prašydamas, kad caras patvarkyt jog jo k nas b t palaidotas provoslav Šv. Dvasios vienuolyne ir kad ionai, vienuoli cerkv je, b t pakabintas Aušros Vart paveikslas, kaip jis sak , kadaise buv s rusiškas.

Generalgubernatorius buvo suplanav s Aušros Vart koply i net visai uždaryti, bet jam tas nepasisek , nes staigiai buvo iškeltas Rusij .

STEBUKLINGOJO PAVEIKSLO VAINIKAVIMAS

Aušros Vart stebuklingasai Dievo Motinos paveikslas išliko Pirmojo Pasaulinio karo ir okupacijų audr nesunaikintas. Išliko ir tasai brangus sidabro rbas, sudarytas iš 13 dalių, brangus menišku atžvilgiu, išpuoštas baroko stiliaus ornamentais, kaip spjama, padarytas paįmame Vilniuje, vilniei auksakali, greičiausiai XVII amžiaus antroje pusėje.

1927 metais buvo gautas popiežiaus Pijaus XI leidimas Aušros Vart paveikslą apvainikuoti. Pirmą to buvo nuspręsta patikrinti paveikslo išsilikimą, reikalinga — pataisyti, atnaujinti, apsaugoti nuo gedimo, atlikti, vadinamus, konservacijos darbus. Tas uždavinys buvo pavestas dailininkui, konservacijos specialistui prof. J. Rutkovskiui. Šis prie paveikslo darbavosi du mėnesius. Paveikslas buvo išimtas iš mokyklos vietos, buvo nuimtas sidabrinis rbas. Paaiškėjo, kad paveikslas yra nutapytas ant aštuonių žuolinių lentelių, kurių storis — du centimetrai (netoli colio), o plotis, sujungtas, ilgumas — du metrai (kiek daugiau kaip du jardai), o plotis — vienas metras 63 centimetrai (apie vieną ir tris ketvirtadalius jardo). Pasirodė, kad lentos buvo kiek atsipalaidavusios, atsiradę plyšiai, ir vienas jų nuo seniau buvo matomas išilgai veido. Kai kur po rbo skardomis buvo apie centimetrą (beveik puscolio) dulkių sluogsnis. Nenuostabu — per tiek šimtmečių. Paveiksle atrasta 2683 skylutės nuo vinių, kuriais buvo prikaltas sidabrinis rbas ir „votai“ — dkojimai (kurie čia buvo pritvirtinti prieš apdengiant paveikslą metaliniu drabužiu). Reikia atminti, kad Auš-

ros Vartuose yra tiek daug tikiųjų dkingumo pareiškimų — vot, kad jį priskaitoma iki 14,000, vis atsidėjimui už gautas malones.

Vienoje vietoje atrasta paveikslas ir metalinis drabužis peršautas kiaušiai senoviška kulka. Tai esą šis visų švedų, kurie šaudė besiveržiančius pro Aušros Vartus Novosielksio Lietuvos karius.

Nuvalius ir ištyrus paveikslą, pastebėta du variantai laikystiliai. Pirmykštas paveikslas buvo nutapytas (al tempera) ant plono kreidinio grunto. To tapymo žymės matosi paveikslo veide ir, vietomis, apsiauste. Tai būta renesanso laikų menininko darbas. Po ilgesnio laiko paveikslas antrą kartą pertapytas jau aliejiniais dažais, o paveikslo drabužiams jau suteiktas baroko stilius. Mažas dalinis perdažymas dar vyksta XIX šimtmečio pirmoje pusėje.

Aušros Vartų Dievo Motinos stebuklingasai paveikslas buvo iškilmingai, popiežiaus Pijaus XI vardu ir galiojimu vainikuotas 1927 metų liepos 2 dieną. Vilniaus lenkai norėjo jį vainikuoti „Lenkų Karalienės“ vardu, tačiau Pijus XI savo dekretu leido jį vainikuoti „Šv. Mergės Marijos — Gailestingumo Motinos“ titulu.

Aušros Vartų Dievo Motinos garbinimas dabar yra paplitęs visame pasaulyje. Jos garbei pašvęstos Aušros Vartų Marijos lietuvių bažnyčios Amerikoje yra: Chester, Pa.; Chicago, Ill.; Eynon, Pa.; New York, N. Y.; Worcester, Mass.; lenkų pranciškonių vienuolyne Burlington, Wis. yra puikus Aušros Vartų Marijos altorius, o Argentinoje — pirmoji lietuvių bažnyčia.

Paskutiniu laiku taisyta gražus Aušros Vartų altorius Šv. Jurgio bažnyčioje, Brooklyn, N. Y. ves-

ta novena prie Aušros Vart Dievo Motinos ir tam reikalui išleista speciali mald ir giesmi knygel , kuri sustat t vas Kazimieras Žvirblis, domininkonas (iš to leidinio perspausdiname Noven Aušros Vart Marij ir po jos sekan ias maldas).

RELIGINIS IR KULT RINIS CENTRAS

Aušros Vartai pasidar lietuvi religiniu ir net kult riniu-patriotiniu centru. Spaudos draudimo metu ia šalia devocionalijas parduodan i karabelnik slapta veik knygnešiai, apr pindami iš visos Lietuvos atvykstan ius maldininkus rus draudžiama spauda.

Kovose d l laisv s lietuviai s m si kv pimo Aušros Vartuose. Generolas V. Grigali nas Briusely leidžiamame lietuvi laikraštyje "Gimtoji Šalis" Nr. 16 net išspausdino savo straipsn , antrašte "Lietuvos kariuomen s pradžia Aušros Vartuose". ia jisai rašo:

—1918 m. prieš pat Kal das Vilniuje likau skirtas antrojo p stinink pulko vadu, kur tur jau tverti Kaune... Tok sunk , svarb , atsaking uždavin gav s, jau iau piln savo silpnyb , bej giškum . Tuomet nuvykau pas Aušros Vart Panel Šven iausi ieškoti paramos, pagalbos bei globos. Jai, kaipo Lietuvos Glob jai, pavedžiau r pest ; Jos aukštajai globai atidaviau save, savo Vilniuje paliekam šeim , savo pulk ir m s reikalus. Taip apie valand karštai pasimeld s, pasijutau gali nu, galin iu kalnus sugriauti, ne tik pulk sutverti. —

Kai po šimtmeči nelaisvės 1920 metų rugpjūčio 28 d. jo lietuvi pulkai Vilni, buvo suorganizuotos spindingos pamaldos Aušros Vartuose, kur spindingai dalyvavo jungtinė maldininkė minia: lietuviai kariai ir gausūs vilniečiai.

II. PADAVIMAI IR POEZIJA

1. Padavimai

APIE SIDABRIN GRANDIN

Daug yra padavim apie Vilni ir Aušros Vartus. Štai vienas iš jų (surašytas I. Kojelavičiaus, buvęs perspausdintas "Amerikoje"):

Aušros Vartuose prie stebuklingojo Šven. Mergelių paveikslo yra sidabrin keturkampis žied grandin. Grandin yra apie pusantro metro ilgio. Ji susijusi su tokiu padavimu.

Vilniaus Ras priemiesty gyvenusi neturtinga našlė ir vertusis pieninkyste. Kartą jina sutikusi našlaitį, kuris neturėjo nei globėjo, nei artimesnių giminaičių. Našlė jį priglaudusi.

Kai vaikelis šiek tiek pagyres, našlė prašiusi Aušros Vartų kleboną paimti jį jam patarnauti. Vaikelis būvęs ramus, malonus ir klusnus. Klebonas greit jį pamilęs, išmokęs skaityti ir rašyti. Jis vaikščioldavęs su kunigu pas ligonis, Mišioms patarnaudavęs, o kadangi buvo gražus ir malonus, tai ir visi jį mylėdavę ir dažnai jam duodavę po kelis ir keliolika skatikų. Vaikelis turėjęs pinigų niekam neišleisdavęs, bet visus atiduodavęs savo globėjai.

Jis būvęs labai pamaldus, ypač iai garbinęs ir karštai mylėjęs Dievo Motiną. Melsdamasis prašydavęs Dievą, kad leistų jam tapti dideliu žmogum.

Kart per mišparus Aušros Vart bažny ioje, Šven . Mergel s Globos švent je, vaikelis užmig s ir, niekeno nepasteb tas, nu iuož s po suolu, ant kurio buvo užsn d s. Kai mišparai pasibaig , visi iš - j iš bažny ios, bažny i užrakin ir vaikelis vienas pasilik s bažny ioje.

Pa iam vidunakty bažny i j du stebuklingo grožio angelai. Pasir d lengvais r bais, dideliais sniego baltumo sparnais, angelai rankose tur - j uždegtas žvakes, nuo kuri mušus ryškesn nei saul s šviesa.

Kai angelai pažadin miegant berniuk , tasai, pakird s, be galo išsigand s, m s dreb ti ir verk - ti, bet, pasteb j s angel veiduose dangišk j gerum ir švelnum , veikiai nurim s. Atsiklaup s ant keli , su m s rankutes ir m s melstis. Angelai pam j už rank ir nusived koply i . Kai tik ar - tindav s prie dur , visos pa ios atsidarin jusios ir užsidarin jusios be jokio šlamesio. Kai atsid r prie altoriaus, prasiskleidus uždanga, kuria buvo pri - dengtas paveikslas, ir pasirod s li dnas, malonus Šven . Mergel s veidas.

Vienas angelas prabil s:

—Kadangi visuomet maldavai Šven . Mergel , kad jinai pad t tau tapti dideliu žmogumi, ir buvai visuomet doras, geras ir pamaldus, tai Jinai išklaus tavo maldos. Bet norint tapti dideliu žmogumi, reikia tur ti iš ko.

Angelai atidar esan i prie altoriaus d žut . Ji buvo pilna auksini pinig . Liep vaikui tiek j pasisemti, kiek tik paj gia panešti. Vaiko širdel je ta - iau pabud s gimtas dorumas ir šis tar s:

—Nel.. Tie pinigai priklauso Šven . Mergeli ir be Jos leidimo n vieno pinig lio nepaimsiu. Leiskite man pasimelsti.”

Atsiklaup s ant altoriaus laipt , bed s akis Šven . Mergel ir karštai meld sis. Pasimeld s nedr siu balsu paklaus s, ar gal s pasinaudoti si lomu turtu. Ir, kai Šven. Mergel maloniu veid šypsuliu ir galvos linktel jimu davusi sutikimo ženkl , vaikas prisikrov s pinig , kur tik gal j s: kišenes, užant , bat aulus.

Angelai, išved vaik iš koply ios, o durys pa ios užsisklendusios, kaip buvusios.

Berniukas nu j s namo ir paklaustas savo glob jos, kur taip ilgai užtruk s, pasisak s vaikš ioj s su kunigu pas ligo n .

Ryto met pad j s po našl s priegalviu kelis auksinius pinigus, nepastebimas iš j s iš nam ir pasileid s kelion n.

Nu j s net Ryg ir tenai turtingam pirkliui parrisamd s pasiuntiniu. Bet pirklio b ta pik iurnos, nes žiningo, apgaudin ta žmon s ir blogai apsieita su samdiniais. Pasteb j s tai vaikas, pirkl pame t s ir surad s kit , daug geresn ir s žingesni, pas kur ištisus metus tarnav s. Sav j auks sisiuv s švarkel ir labai r peestingai j saugoj s. Eidamas gulti visuomet j gražiai suvyniodav s ir po galva pasid dav s. Pasteb j s tai pirklys ir paklaus s vaik , kod l jis taip r peestingai saugoj s savo sen švarkel . Berniukas tarnav s pirkliui be algos, tod l atsak s, kad tik t vien tetur s. Kadangi atsakymas nepatenkin s pažvalgaus pirklio, berniukas pasak s vis ties ir praš s paimti pi-

nigus saugoti, o už nuošimius ji lavinti.

Pirklys turįs vienturtą dukterį, kuri berniukas pamilęs ir jos mylimas buvęs. Baigęs mokslus, vedęs pirklio dukterį ir persikvietęs savo globėjai, teikiąs jai visą patogumą ir rūpinąs kaip motina. Pradįs savarankišką prekybą, o kad buvo doras ir sąžiningas, greitą giją didelį pasitikįm ir be matant labai pralobęs.

Praturtįs nepamiršęs, kam esąs skolingas, ir kasmet siųsdavęs Aušros Vartų Švenčiams. Mergelei brangi dovaną, tarp kurių prisiuntęs ir minėtą grandiną, atsidkodamas už tai, kad Švenčiams. Mergelė išvadavus jį iš vargo ir skurdo panori.

IŠ KUR DU VAINIKAI AUŠROS VARTUOSE

Buvo kartą elgeta, labai vargingas. Taip suliesįs, kad, rodos, ant jo kaulų vos tik oda bekabojo. Jo aprašas buvo taip sukritis, kad jis net ir lopus bijojo besiti, kad kartais adatos perskroستی drabužiai nesubirtų. Jo šeimos vargas buvo toks pat.

Nusiminimo pagautas jisai nuėjo Aušros Vartų koplyčią, prašyti Marijos pasigailjimo. Kai pakelęs ašarų pripildytas akis, jam rodėsi, kad mato Marijos akis atviras, maloniai jį bežiūrinčias. Tada, pajudįs ir jos galva; jos vainikas nukrito jam ant kelių. Elgeta pabėgė. Juk kas nors jį pamatysį vainiką beturint rankose ir apkaltins vagyste. Jau rengsi vainiką uždėti ant Marijos galvos, kaip jos lopus sujudįs, jos rankos prasiskleidė ir ji pratarė:

—Pasiimk šį vainiką su savim, namo. Išimki brangakmenius iš jo ir iškeisk maistą sau ir savo šeimai.

Po to elgeta pamat , kad Marija v l pasidar kaip seniau—tik paveikslas. Dabar jisai nusiskubino žmonai papasakoti apie nutikusi stebukl . Žmona nenor jo tik ti. Ji bijojo, kad vyras padar didžiausi šventvagyst , apipl šdamas Marij .

Abudu sugr žo koply i , kur labai nustebo, atrad ant Marijos galvos lygiai tok pat kit vainik . Dabar suprato, kad Gailestingoji Dievo Motina išklaus j mald ir siun ia jiems pagalb j skurde. Pilni d kingumo, jie bu iavo Marijos paveikslo drabuži kraštelius.

Brangakmenius iškeit maist ir drabužius, gavo pakankamai pinig prad ti savarankišk versl , kurs neš ger peln . Laikui b gant jie pasidar turtingi. Dabar jie padar kit vainik , dar didesn , sunkesn , su dar daugiau brangakmeni ir pad jo j ant Aušros Vart Marijos galvos. Taip jie atmok - jo savo skol Marijai. Dabar pasiliko abudu vainikai, liudydami, kad Marija neapleidžia t , kurie šaukiasi jos pagalbos.

DINAMITU NOR JO SUSPROGDINTI AUŠROS VARTUS

Plaiai pasaulio spaudoje nuskamb jo pasik sinimas prieš Aušros Vartus, bandytas vykdyti 1898 met kovo m nes . Aušros Vart zokristij Vilniuje atneš vienas nepaž stamas vyras dvi stambias žvakes. Rusišku akcentu jisai kalb jo:

— Esu padar s žad . Šios žvak s tedega nuo šio vakaro iki ryto, po Miši , kol užges. Turiu vien

svarb reikal , kuris išsispr s rytoj ir neturiu laiko patsai ilgiau maldoje t reikal Marijai pavesti.

—Mielai t padarysiu,—atsiliep zakristijonas,—ta iau baisu gaisro; mes paprastai žvakes nak iai užgesome, tod l j s degan ias žvakes saugodamas tur siu nemiegoti vis nakt .

—Suprantama,—atsiliep nepaž stamas ir dav du rubliu zakristijonui už jo varg .

Zakristijono dukt paruoš dar tam rusui vakarien s. Jis atneš žvakes Aušros Vartus, pasimeld valand l ir iš jo.

Zakristijonas paskambino “Viešpaties Angelas”, užrakino duris, nu jo zakristij ir užsn do greit.

Staiga išgirdo bals :

—Išneški, išneški tas žvakes.

Nubud s apsidair , nieko nemat , tai paman kad sapnavo, ir v l užsn do. Ta iau greit ir v l išgirdo bals :

—Išneški, išneški tas dvi žvakes.

Zakristijonas suabejojo, ar iš tikr j nereik t t žvaki išnešti, kad atsikratyt t sapn . Ta iau, prisimin savo pažad ir paimtuosius pinigus ir prad jo kalb ti rožan i . Baig s, nuovargio pergaltas, v l užmigo.

Ir v l išgirdo dar stipresniu balsu tariant:

—Išneški, išneški greit tas žvakes.

sitikin s, kad tai persp jimas iš Aukš iau, užgesino tas žvakes ir nu m nuo altoriaus. Sekant ryt at j s paskambino “Viešpaties Angelas”, paruoš altori Mišioms.

Aštunt valand prad jo rinktis tikintieji, at jo ir jo dukt . Ši ir paklaus , d l ko jisai nedegina žva-

ki, kurias svetimasis aukotojas praš laikyti, kol jos degdamos ant altoriaus sutirps. Zakristijonas papasakojo, kas atsitiko.

Kai žmonės iš jo, pasiėmė jisai tas žvakes ir nusineš namo apžūrėti. Pastebėjo, kad jos nepaprastai sunkios. Tada vasarpeiliu prakrapštė vašką ir viduje atrado geležinį vamzdį. Tardami, kad jį buvo planuota kokia šventvagystė, įdėjo žvakes kibir vandens ir pranešė klebonui bei policijai. Buvo atrasta, kad abiejuose vamzdžiuose pridėta dinamito, ir kad pasikesintoj buvo taip apskaičiuota, jog turėjo sprogti kaip tik per Mišias. Žmonės tai sužinojė nuoširdžiai dėkojo Marijai, kad savo tarpininkavimu apsaugojo nuo to baisaus maskoli pasikėsniimo.

2. Aušros Vart poezija

Vilniaus, Vilniaus! Aušros Vart !
Kur malda saldžiai gaivina,
Kur mes atgimim tiek kart ,
Kur mus viengeniais vadina! . . .

—P. Vai i nas

Lietuviškosios Madonos, Aušros Vart Šventosios Mergelės garbplaičiai yra paskleidę rašytojai ir poetai.

Jau mūsų garsusis Adomas Mickevičius, savo nemirštamojo kardinio “Ponas Tadas” žangoje, nupasakoja, kaip jam kikiui Aušros Vart Marija sveikat gražino:

ia prie Tav šaukiuosi, Panele Šventoji!
Tu juk Vartus Aušros, enstakav , globoji.
Tu esi apgyn ja mažam Naugard liui.
Kaip gr žinai sveikat , seniau man vaikeliiui,
Kai paaukotos Tau maldingos motin l s,
Tuoj prasiv r merdin ios mano akel s,
Ir pasimelst Dievui už gali gr žint
P s ias aš Tavo slenkst pasiekdavau švent ,
Taip sugr žinki mus t vyn mums miel .
Nešk tuo tarpu nors mano išsiilgusi siel
kalnelius, kur medžiai suaug si buoja,
Ten Nemun melsv , kur pievos žaliuoja,
tuos laukius, javais vairiais varšotus.
Aukso kvie iais nus tus, rugiais sidabruotus,
Ten, kur geltons sv rys su grikais kart žydi,
Rausvas dobilas skruostams mergel s pavydi,
Dirvos, lyg kaspinu, žalia ežia išpintos,
O ant jos auga kriauš s, retai nusodintos.

(K. Šaltenio vertimas)

Aušros Vartus Vilniuje aplank ir garsusis angl rašytojas, konvertitas Chestertonas. Jo autobio-

grafijoje užtinkame tokius atsiminimus apie kelion Vilni :

— V liau atradau istorin viet , kur lenkai su lietuviais yra taikoje, nors tarp t taut karas eit ... Mes sustojome prie arkos, pro kur jo kelias šalutin gatv . Palydov pratar : “ ia mes negalime važiuoti”. Aš steb jausi kod l, nes vartai buvo platis ir gatv atvira. Kai mes išlip p sti jome pro vartus, palydov pratar tuo pa iu mandagiu balsu: “Nusiimkite savo kepur ”. Ir tik dabar aš pamaiau atvir gatv , kuri buvo pripildyta minios, veidais m s pus ; visi suklaup ant žem s... Aš apsidairiau ir pama iau arkos viduryje didelius atvirus langus, pro kuriuos mat si kambarys, pilnas aukso ir spalvingo žib jimo. Giliau už lang buvo paveikslas, ir aš pama iau vaizd , kurs man primin vaikyst je matyt l li teatr —jud jo fig ros. Tik dabar supratau, kad iš t judan i grupi švieia ir skamba didingoji sen Švent j Miši malda”.

Lietuvi valstybin s premijos laureatas Bernardas Brazdžionis, Vasario šešioliktosios proga džiaugdamasis laisve, prisimena atskirt j Vilniaus šventov :

Juodoji praeitis šalt grab
Nusineš nepalaimas visas ir varg kart ,
Tik ten už Vilijos sargybinis ko dreba,
Sargybinis prie Vilniaus Aušros Vart ...

Bet poetas turi geras viltis ir skelbia lietuvi tautos pasiryžim :

Paskui Jerichono balsu š ktelsim kart ,
Verg sienos suirs, subir s.
Ir Laisv prie Aušros Vart
Per amžius žvaigždynais ž r s!

Suskamb damas Vilniaus Varp sonetais poetas

Kazys Brad nas, prisimin s amžinyb s kelius, savo gyvenimo palydovei sako:

Per švent sias šio miesto bones.
Ir per mald . Glob jos Marijos . . .
ia pabaig visas klajones,
Visos žaizdos, pajusim, užgijo...
Prie Jos Vart palauksi man s—
Ir tebus amžinyb abiej .

Su moterišku nuoširdumu J. Augustaityt —Vai-
i niene kvie ia visus Vilni , prie visos tautos
šventov s:

Visi Vilni ,, kur Šven iausia Motina mažuosius glaudžia
Ir dieviškos kantryb s priešui rodo šird ,
Ir pavergt j ašar dang kelia graudži . . .

Gal kiek perryškiai modernišku balsu, bet vaiz-
džiai ir nuoširdžiai apie lietuvi švent j miest at-
siliepia Salys Šemerys:

Aušros Vart mieste!
Matai—: namai
Susikaup
Smilkina maginamas maldas
Ir klaupia
M s laukiamai ir ateinamai
Džiaugsmo dienai,
Kuri
M s n dimais stipri
Dabart jamai ateities dienai
Šimtu sauli šviest .

Su giliu skausmu ir jaunuoliška energija Albinas
Briedis, vien sukaktuvi proga prisimindamas nuo
didžiumos lietuvi atskirt Vilni , dejava:

Aštuoni metai,
Kai ant Aušros Vart
Beširdis aras tupi
Ir Vytauto grab .
Sergi ne augaloti žemai iai.
Ir ne linksmieji dz kai,
Bet senelio K stū io budeliai.
O, mylimas jaunasai broli,
Kam besi si rytme i , maldas?
Neb r stebukling Aušros Vart ,
Neb r — —

Bet ia pat jis užsidega nauju pasiryžimu ir krei-
piasi laisvuosius, kad ruošti si ir kit išvadavimui:

Na, vergams ištieskim rank „
Vilniui ruoškim laisv s puot !
Te Aušros Vart Marija
B na r toms vainikuota.

Ir Petras Karuža, akis smeig s rytoj , ilg da-
masis laisv s spinduli , atsidusta, kad didžioji Vil-
niaus Šventenyb lietuviams laisvai neb ra priei-
nama :

Aušros Vartai užrakinti
Ir pilies sūiž bokštai
Lydi brolius nukankintus—
Ir pasiilg laisv s trokšta.

Savo dainoj apie “Žali Brom Miest ” J. Žada-
vainis pagarbiai sumini t , kas Vilniuj mums bran-
giausia :

Prie pat Aušros Vart nukelia kepur :
Sveikas b ki, Vilniau, mieste padavim !

Su gilia širdg la m s dainiai atjau ia, kad sve-
timos p dos mindžioja švent j Aušros Vart žem ,
kad at j nai k sinasi net tyras sielas. Taip Jonas
Kmitas—prel. K. Urbanavi ius guodžiasi:

Ne kart šventvagiška letena
Jau Vilniuj siek prie Aušros Vart ,
Kad, kur meldžioni renkasi minia,
Jiems keli prisiartinti užtvert .

Dreb damas d l lietuvi tautos likimo, kuri prie-
š spaudžiama, širdies skausme rašytojas maldauja:

Tu Aušros Vart Motina Stebuklingoji!
Kuri m s krašt vis vaduoji ir globoji:—
Sutrinkie ir dabar t nedoryb s žalt ,
Kuris išdr sta prieš Tave nešvari galv kelti
Ir Kristaus Karalij visoj žem j neigia
Ir bedievybei sost žmonijoje steigia.
Klusniai, ištikimai prie Tav s mes glausm s,
Tik tark už mus žodel , kad gana jau bausm s,
Kad atgailos skausmuos tauta jau apsisal
Ir nori v l tur ti laisv savo šal .

Kmitas—Urbanavi ius Marij laiko Lietuvos glo-
botoja ir j maldauja:

Išgelb k, Panel šven iausioji,
T vyn iš prieš nag !
Palengvink t sopul bais j ,
Kur krito ant josios vaik .

Švieti tu kaip žvaigžd m s Vilniuje,
Pažaislyje ir Šiluvoj:—
Sustiprink t , s j d kiln j ,
Kurs br sta dabar Lietuvoj.

GIESM

O “Aušros Vart ” J zaus Gimdytoja!
Dr stu aš kreiptis su malda karš iausia,
Nes sieloj mano sopuliai skrajoja ...
N džiaugsmo jokio, vien žaizda skaudžiausia!

O, J zaus Motin, išgirsk bals mano!
Ties Tavim kloju mano siel skaudži ;
Tik vieno trokštu dvasiai savo peno:
Leisk trumpiau k sti, sopuliai kad spaudžia!

Leisk trumpiau k sti, sopuliai kad spaudžia!
Aš vien tik to maldauju, Motin!—
Leisk trumpiau k sti, sopuliai kad spaudžia!

—Ks. Vanag lis—Sakalauskas.

MALDA UŽ T VYN

Kas gi ten blaškos audriam vandenyne?
Kas tai kamuojas ž t b tin j kar j?
Tai m s laivas gyvenimo mar j
Blaškos su v troms,—tai m s t vyn !

Pastiprintoja krikš ioni —Marija,
Stebuklingoji žvaigžd Aušros Vart !
Tiek jau t vyn išgelb jus kart ,
Gelb k ir n dien t m s eldij .

Tavo malon s meilingosios rankos
Mari galyb , kaip k diki, valdo,
V sulas lenkia ir audr numaldo:
Liepki, te bangos taip r s iai netrunkos.

Liepk, tegu josios bedugn n nugrimsta,
Nuo Tavo Veido dangus tesiblaivo,
Saul nužengia ant tautiško laivo
Ir iš pavoj t vyn atgimsta.

Nesuteptoji Pana S naus savo,
Dvasiškoj' Rože Trejyb s aukl ta!
T kstan iais met nebuvo gird ta,
Kad k apleistum, kas Tave maldavo.

Štai nusilenk prieš Tave, Marija,
Kl poja minios ir meldžiasi griaudžiai:
Rank ištieski, palaimink tai liaudžiai,
Lietuv laimink, priglausk Žemaitij !

Ištis m s palaimink šalel :
Miestus ir kaimus, upes ir dirvonus!
Motina, Tavo žvelgimas malonus
Rodo t vynei išganymo keli !

AUŠROS VART MOTINAI

Kada Tavo veid išvysim, Motute?
Kada prie Tave nusilenksim žemai?
Kaip elnias šaltinio, ištroškus širdis man Tav s,
Išdžiuvus burna Tavo veido besiekiant.
Kas—duona, kur valgau?—pilni jos aruodai,
Kas man visa manta, kurios taip aps iai mano
gr ioj,

Kad tuš ia širdy man ir sieløj.
Kad Motinos meil nešildo!
Nuvargo man akys, beži rint rytus,
Jos kreipias, kur teka saulel ,
Lyg spindul jau ia iš tolo,
Kuriuo Tu švieti Aušros Vartuos.
Jausmai susikaup širdy neišlieti,
Šviesos neliesti Tavo veido,
Sugižo kr tin , prikepo prie plau i :
Apkart s tod l ir gyvenimas mano.
Motut! kada bals užgirsi Tu mano?
Kada Tujei veid parodysi savo,
Leisi Tu man kart išlieti kr tin s,
Mane išvaduosi, aš sveikas liksiu?
Pasiilgau Tav s, Motinyt,
Kaip ilgsta daigelis saulut s:
Pagelto stiebelis jo liaunas,
Ir blaško j v jai visi.
Ir kam gyvenu, nebžinau:
Ar duona, kur valgau pasotins mane?
Netink jis dienoms be Tav s.
Šventdienis drabužis nebmiels, ir jo nebken iu:

Pasipuoš iau aš perlais, aš auks užd iau,
Aš lin bal iausi ir šilk d v iau,
Diena kai iššaušt šviesioji, žino iau,
Kad veid išvysiu aš Tavo!

—Žalia R ta—kan. A. Sabaliauskas

AUŠROS VART MARIJAI

Marija, Motina geroji
T vyn s m s Lietuvos,
Taikoj ir laisv j j globojai,
Globok ir v trose kovos.

T v sodybos žibur lis
Te amži amžiais neužges,
Ant savanorio kapo g l s
Tesaugo viltis m s brangias,

Iš jus skausmo keli kart
Tenepaluš ir nepalinks,
Tau pad kot prie Aušros Vart
Visa tauta tesusirinks.

Marija, Motina geroji,
Tu b ki saule m s šviesia,
Taikoj ir laisv j mus globojai,
Globok ir karo dienose.

—B. Brazdžionis.

III. MALDOS IR GIESMĖS

1. Kada labiausiai meldžiamasi

Maldininkai i Vilni , prie Aušros Vart b riais, net iš tolim Lietuvos viet , vykdavo tomis dienomis: 1) tre i sekmadien po Velyk ; 2) Sekminse, kai maldininkai keliaudami Vilniaus Kalvarijas (prie Verk) ir iš ten sugr ždami, b tinai užsukdavo ir Aušros Vartus; 3) lapkričio tre i sekmadien , Švenčiausios Marijos Globos švent je.

Aušros Vart stebuklingasis Marijos paveikslas buvo vainikuotas dviemis auksiniais vainikais 1927 met liepos 2 dien , Marijos Aplankymo švent je, taigi ir ši dien gražu melstis prie Aušros Vart Dievo Motinos.

Pagaliau—Aušros Vart Marijos paveikslas, popiežiaus Pijaus XI leidimu, apvainikuotas Gailestingumo Motinos titulu. Ši Marijos diena prisimenama šeštadien prieš ketvirt j liepos m nesio sekmadien .

2. Maldos ir novenos

MALDA AUŠROS VART MARIJ

O, skaisčiausioji Mergele Marija, kuri iš Aušros Vart ištikus amžius švieteim s kraštui ir savo malonius spindulius b rei! Pažvelgk skausmo surakintas Tavo vaikeli širdis.

Ne vien d l priešo nedorybi , bet ir d l savo kal-
i netekome laisv s. Ta iau žinome, kad per Tavo
užtarim gal sime j v l atgauti. Tad b game prie
Tav s, m s širdži Valdove, su nužemintu prašy-
mu: išprašyk iš savo mieliausio S naus kal i at-
leidim , sužadink m s vilti, praskink mums keli
T vyn , sukelk lietuvi tarpe vienyb s ir galingo pa-
siryžimo dvasi nugal ti visoms kli tims, kad v l
gal tume linksmyb s ašaromis sveikinti Tavo ste-
bukling j paveiksl ir giedoti Tavo S nui ir Tau
meil s ir garb s himnus.

O, Marija, Dangaus ir žem s karaliene, serg k ir
globok Lietuv ir josios vaikelius. Amen.

ATSID S JIMAI MARIJA, GAILESTINGUMO MOTIN

Meil s, Sopulingoji ir Gailestingoji Motina, melski
už mus.

(300 d. atlaid , suteik Pijus X, 1908 m. geg. 14).

Gailestingumo Motina, melski už mus.

(300 d. atl., S. Paen. Ap., 1919 m. liepos 26 d.)

Marija, Malon s Motina, Gailestingumo Motina,
ginki Tu mus nuo priešo ir priimki mus mirties va-
landoje.

(300 d. atl.; kalbantieji kasdien per menes , gaus
visuotinus atlaidus jei atliks išpažint , priims ko-
munij ir sukalb s bent vien , poter Šv. T vo in-
tencija. S. Paen. Ap., 1933 m. rugrs. 25 d.)

MARIJOS PAVEIKSLAS

Tikintieji, kurie prieš Šv. Mergel s Marijos pa-
veiksl atkalb s tris "Sveika Marija" ir dievotai iš-

tars atsid s jim : “Šventoji Dievo Gimdytoja, melskis už mane”, laim s 300 d. atlaid ; jei t darys kasdien per vis m nesi, laim s, aukš iau min tomis s lygomis, visuotinus atlaidus. (S. Paen. Ap., 1936 m. geguž s 24 d.). Atlaidus galima laim ti tam naudojant ir Aušros Vart paveiksl .

MARIJOS VARDAS

Pamaldžiai ištariant Marijos vard , laimima 300 d. atlaid . Kas t darys per m nesi nors kart dienoje—visuotini atlaidai, prastomis s lygomis (išpažintis, komunija, malda Šv. T vo intencija). Iš to išvada — naudinga min ti ir Aušros Vart Marijos vard .

Lietuviai tremtiniai Pranc zijoje vartojo maldel :

—Aušros Vart stebuklingoji Lietuvos Karaliene, melski už mus ken ian ius lietuvius.

SVEIKA KARALIEN , GAILESTINGUMO MOTINA

Sveika Karalien , Gailestingumo Motina, m s gyvyb , saldyb ir viltie, sveika. Tav s šaukiam s ištremtieji Ievos vaikai. Tav s d saujame, vaitodami ir verkdami šioje ašar pakaln je. Užtarytoja m s , gailesting sias savo akis mus atkreipki. Ir J z , pagarbint savo s ios vaisi , mums po šio iš-

tr mimo parodyk. O meilingoji, o maloningoji, o saldžiausioji Pana Marija!

(5 m. atlaid ; kalbantieji kasdien per m nes ir atlik išpažinti, komunij , bei sukalb j poter l Šv. Tavo intencija laim s visuotinus atlaidus; taipgi visuotinus atlaidus laim s mirties valandoje, kurie gyvi b dami dažnai ši mald kalb jo, kad tik, atlik išpažint ir pri m komunij arba, bentgi, tur dami nuošird galest , dievotai šauksis Šven iausios J zaus Vardo, jei gal s, l pomis, jei negal s l p judinti, tai—širdimi, ir mirt kantriai priims iš Viešpaties rank , kaip nuod m s atpild . S. Paen. Ap., 1934 liepos 2 d.)

IŠ MOTINOS GAILESTINGOSIOS MIŠI MALD

(šeštadien prieš IV liepos sekmadien)

Dieve, kurio galestingumas neturi rib , suteiki mums, tarpininkaujant Tavo viengen io S naus Šven iausiai Motinai, kad mes nusipelnytume pasiekti gausiai t galestingum žem je ir garb Danguje. Per Krist m s Viešpati. Amen.

Tavo, Viešpatie, galestingumu, ir palaimintosios Marijos, visuomet Panos, užtarimu lai ši auka padeda m s amžinai ir dabartinei gerovei ir ramybei. Per Krist m s Viešpati. Amen.

Pri mus, Viešpatie, m s išganymo sustiprinimus, suteiki mums, kad mus visur saugot globa Marijos, visuomet Panos, kuri garbindami mes t auk aukojame Tavam majestotui. Per Krist m s Viešpati. Amen.

Novenos malda

O Nekal iausioji Pana Marija, Viešpaties J zaus Motina ir m s Motina, tvirtai sitikin tavo beribiu galingumu ir nuolatiniu užtarimu, kur dažnai pareiški per stebukling j Aušros Vart paveiksl , mes, tavo mylimieji ir pilno pasitik jimo vaikeliai, prašome, suteik mums t maloni ir ypating dovan , kuri maldaujame šioj novenoje, jei jos bus naudingos nemirtinoms m s sieloms ir sieloms t , už kuriuos meldžiam s. (ia tyliai pamin k savo pageidaujam malon). Marija, tu žinai, kad m s sielos yra namai tavo numyl tojo S naus, kuris neken ia nedoryb s. Suteik mums gili nuod m s neapykant ir tyr šird , kuri sujungt mus su Dievu taip, kad kiekviena mintis, žodis ir darbas b t didesnei Dievo garbei. Suteik mums taip pat maldos dvasi ir sav s išsižad jim , kad per atgail atgautume prarastas malones ir galutinai pasiektume t pilnos palaimos buvein , kur tu esi Angel ir žmoni karalien . Amen.

PASIAUKOJIMO AKTAS

Šven iausioji Pana Marija, Aušros Vart Dievo Motina, štai tavo mylimieji vaikai atsiklaup prieš tavo stebukling j paveiksl prašo tavo pagalbos. Priimki mus, tav s meldžiame, ir globok mus savo motiniška meile. Mes nesam verti tavo malon s, nes savo nuod m mis daug kart nuo tav s pab gom. Ta iau per Brangiausi j Krauj , kur tavo S nus

d l m s išliejo, meldžiam tav s neatmesti m s .
Tavo paveikslo akivaizdoj mes dar kart atnauji-
nam visus savo gerus praeities pasiryžimus. Tavo
padedami, mes tvirtai pasiryžtam pilnai pildyti juos
iki gyvos galvos. Be to, pasiaukojame ir pasišven-
iame tau, m s Motina Stebuklingajame Aušros
Vart paveiksle. Šis paveikslas kiekvienam teb nie
tikras tavo meil s ženklas ir nuolatinis priminimas
ši ger pasiryžim .

O Šven iausioji Motina, maloniai priimki ši pasi-
aukojimo akt , iš širdies gelmi kylant , ir nuo sa-
vo S naus J zaus Kristaus išprašyk mums tvirto ti-
k jimo, nepalaužiamo Bažny iai ištikimumo, nenu-
galimos vilties ir pastovios meil s Dievui ir artimui.

O Aušros Vart Dievo Motina, kurios paveikslas
Vilniuje nesuskaitomais stebuklais pagars j s per ke-
turis šimtus met su viršum, prašome tavo užtarimo,
kad garbindami tavo stebukling j paveiksl žem je,
taptume verti pamatyti tavo švent j veid danguje.

O galingiausioji Pana, m s Išganytojo Motina,
glausk mus prie sav s kiekvienoje m s gyvenimo
valandoje. Išmelsk savo vaikeliams laimingos mir-
ties malon , taip kad gal tum m, su tavimi susi-
vienyti, amžinai ir kartu džiaugtis dangaus link-
smyb mis. Amen.

SPECIALIOS MALDOS AUŠROS VART DIEVO MOTINA

1. Šven iausioji Aušros Vart Dievo Motina, atsi-
klaup prieš tavo stebukling j paveiksl , nuoširdžiai
prašome apšviesti protus ir perdirbti, suminkštinti
užkiet jusias širdis vis , kurie priešinasi Romos Ka-
talik Bažny iai ir tau, kad jie visiškai atsiduot
apreikštajai Tiesai, išpažint švent j Dievo tik ji-
m ir tikrai garbint Tavo Mylim j S n , vis tau-
t Išganytoj .

Šven iausioji m s Motina, kuri vairiais istorijos
laikotarpiais per stebuklus apsaugojai m s prot -
vius, pažvelk nuolankiai atsiklaupusius prie tavo
koj ! Apsaugok ir mus nuo visoki nelaimi ir nuo
vis prieš .

Gailestingoji Motina, kaip praeityje, taip ir dabar
saugok savo vaikelius nuo baisi j prieš ir kartu
paveiki j širdis, kad jie sugr žt katalik tik -
jim , garbint Šven iausi j Trejyb ir drauge su
mumis pasiekt begalin s laim s karalyst , kur Tu,
maloningoji Motina, gyveni per amžius. Amen.

2. Šven iausioji Aušros Vart Dievo Motina, gai-
lestingoji nusid j li užtar ja ir apgyn ja, kuri vi-
sados mus užtari pas savo žeist j S n , per did
tavo širdies skausm d l kruvinos J zaus kan ios iš-
prašyk, kad Jis suteikt savo malones visiems už-
kiet jusiems nusid j liams. D l j j išganymo tavo
S nus taip žiauriai yra kent j s. Tegu Jis dabar ap-
švie ia j prot , kad jie suprast , k jie daro, ir
tegul jie, išvaduoti iš savo pikto gyvenimo, paskiria

naujais suteiktis laikotarpi nuoširdžiam gailėsi ir tikrai atgailai už savo nuodmes.

Nuliusi linksminoja, nuoširdžiai maldaujam Tave, kad nuo Dievo išgautumei jiems paguodos varguose, tvirtybės darbuose ir kasdieniniuose reikaluose, taip kad visame kame jie sutiktų su tavo Sausniais, ir kad visi vargai, kuriuos Dievas jiems leidžia, atkreipti į dmesį blogyvenim ir raginti juos pataisyti savo elgesį, jog pagaliau galėtų pasiekti amžiną gyvenimą danguje. Amen.

3. O Nekalniausioji Panele, neatsimink kalbų ir nusikaltimų, kuriais mes nuolat žeidžiam tavo mėliausią Sausnį, bet per tavo begalinį gailėstingumą išprašyk mums laimingos mirties malonę.

Skubk mums pagelbėti mirties valandoje, kai visas pragaras tykos mus pražudyti. Apdenk mus savo malonės apsiaustu taip, kad, išgelbėti per tavo nesuskaitomas malones, mes galėtume po laimingos mirties garbinti Dievą ir Tave per amžius amžius.

Neužmiršk taip pat, maloningiausioji Aušros Vartų Motina, sielvis t žmoniai, kurie šiame gyvenime ypatingai Tave garbino, Tavimi pasitikėjo ir savo reikaluose kreipėsi Tave, kuriuos teikėsi dažnai atkreipti savo gailėstingomis akimis ir kuri maldas maloniai priimdavai. Pažvelgk į visus, kuriuos dabar atsiteisia Dievo teisingumui už savo kaltę. Betki joms gailėstinga Motina ir iš didelio savo nuopelnų išdo duoki joms reikalinga malonė, o iš savo Sausnį išprašyk joms nuodmi atleidimą, kad išvaduotos iš skaistyklos skausmų, jos galėtų kuo greičiausiai pasiekti amžiną gyvenimą Švenčiausios Tre-

gyb s, kuriai teb nie garb ir šlov per amžius. Amen.

4. Malon s Motina, Aušros Vart Marija, pasigai-
l ki man s, nevertu nusid j lio. Parodyk, kad esi iš-
tikr j Motina mano Išganytojo, kuris tiek daug iš-
kent jo d l man s, o gal gale paaukojo net savo
gyvyb .

Štai kreipiuosi tave šiame dideliame reikale. Ži-
nau, kad visai teisingai b siu baudžiamas už savo
nuod mes, bet nuo šios minut s esu tvirtai pasiry-
ž s (-usi) daugiau nebenusid ti ir daryti tikr atgai-
l už savo kaltes. Teikis užtarti mane pas savo mie-
liausi j j S n , kad išvaduotas iš nelaimi ir viso-
ki varg , gal iau visados tave garbinti ir šlovinti
šiame ir busimajame gyvenime.

Šven iausioji Pana, Amžinojo žodžio Motina, ne-
leiski suspaustai širdžiai veltui prašyti tavo pagalbos,
bet priimk su gailestinga širdimi mano nuolank
prašym , ir teikis paguosti ir pagelb ti mane šiame
reikale, kuriuo tave kreipiuosi.

O Marija, tiek daug davusi maloni prie Aušros
Vart , paimk ir mane savo globon. Kaip savo nuo-
savyb , serg k mane nuo vis sielos ir k no nelai-
mi . Amen.

Kurstyk m s širdyse meil ir taik , kad mestu-
me šalin pavyd ir bet kur pikt nor , kad visi b -
tume vienos širdies ir vienu balsu šlovintume tavo
maloniausi j S n , m s Viešpat , J z Krist .

Taikos ir ramyb s mes tave prašome, Taikos Ka-
raliene, ir pagaliau nuvesk mus visus amžin gy-
venim . Amen.

GIESM

Prailgo dienos.

1. Prailgo dienos, vargai apkarto,
Pasiilg li dim be Aušros Vart ...
Pažvelk meilingai i m s padang ,
Paguosk iš tolo, o Motin brangi.
2. Lietuvis siun ia ten mald tyr ,
Nušvit s veidas, ašaros byra ...
Dvasia be žodži Marijai sako,
Tik meil s aktais širdis ten plaka.
3. Laimingos tautos, kuri valdovas
Yr Viešpats Dievas, širdži žinovas.
Jisai savuosius Apvaizdoj laiko,
Apsaugo, myli kiekvien vaik .
4. Palenk Jo šird m s t vynei,
Tegu malon s gaus s šaltiniai
T vynei brangiai upeliais pl sta,
Kuklus jos žiedas tenenudži sta.
5. Daržu lelij paversk Lietuv ,
Žyd s grožyb s, kurios než va ...
Tu b k, Marija, tarp t g leli
Gaivint doryb ms savo vaikeli .
6. Jaunimas—g l s, tu—savinink ,
J širdys—daržas, tu—daržinink ;
Maloni žiedus sodink, Marija,—
Prigis jaunimo karštoj širdyje.
7. Taip susiartins Dangus ir žem ,
Nušvis T vynei orai at m ,
Žib s tikyba, pakils dorov ,
Tik tu, Marija, b k mums valdov .

8. Nedori priešai aplink mus šnairo...
Imk tu, Marija, Lietuvos vair ;
Aiškus tau kelias, tu nepaklysi,
Laimingi b sim, kai tu valdysi..

(žodžiai Maironio)

NIHIL OBSTAT

Sac. V. Cernauskas;
Censor librorum.

IMPRIMATUR

† Samuel Cardinalis Stritch
Archiepiscopus Chicagiensis

Die 8 Aprilis, 1949